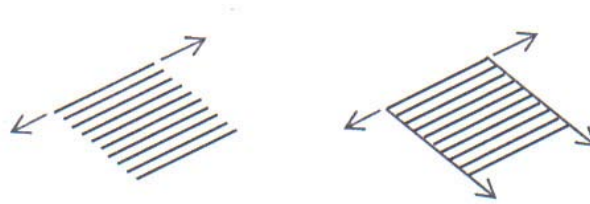

บทที่3

การจัดองค์ประกอบ - ระนาบ plane

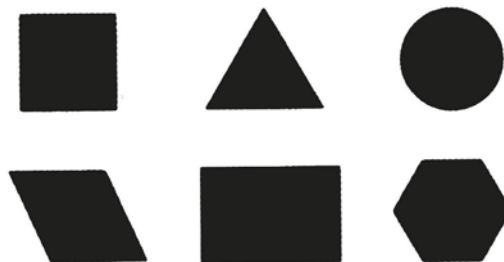
ระนาบ คือ พื้นผิวที่เป็น 2 มิติมีความกว้างและความยาว เกิดจากการเคลื่อนที่ของเส้น ทำให้เกิดความกว้างและความยาวตามทิศทางของเส้น¹

แสดงการเกิดระนาบจากการเคลื่อนที่ของเส้น

ระนาบแบ่งได้เป็นหลายประเภทได้แก่

1. รูปเรขาคณิต (geometric) เป็นรูปร่างที่สามารถคำนวณได้ด้วยสมการทางคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์อย่างเป็นระเบียบ มีแกนที่สมดุล ประกอบด้วยเส้นตรงและโค้งที่มีแบบแผน

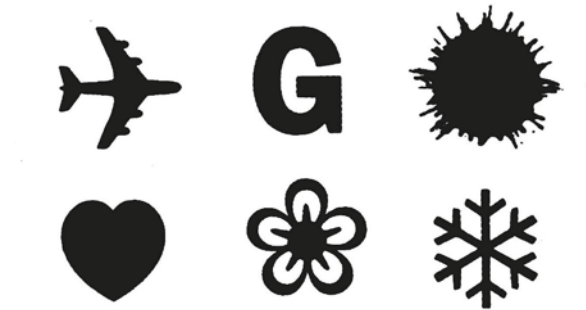

2. รูปซับซ้อน (complex geometric) รูปร่างนี้เกิดจากการใช้รูปเรขาคณิตมาประกอบกันจนเกิดเป็นรูปใหม่

¹ รศ.เลอสม สถาปีตานนท์. การออกแบบคืออะไร: what is design (กรุงเทพฯ:49 กราฟฟิค & พับลิเคชั่นส์. 2537). หน้า 47-54

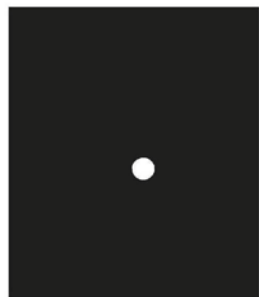
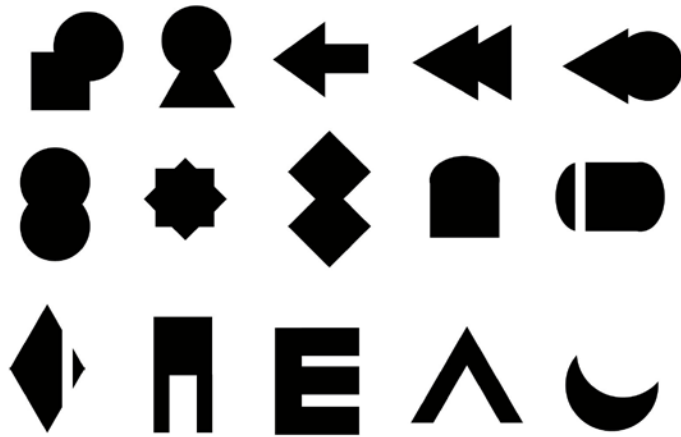
3. รูปมีจริง(literal freeform) เป็นรูปร่างที่เลียนแบบจากรูปที่มีจริงในธรรมชาติ รูปแบบนี้จะมีการสื่อความหมายให้ผู้มองเห็นเข้าใจแทนสัญลักษณ์บางอย่าง

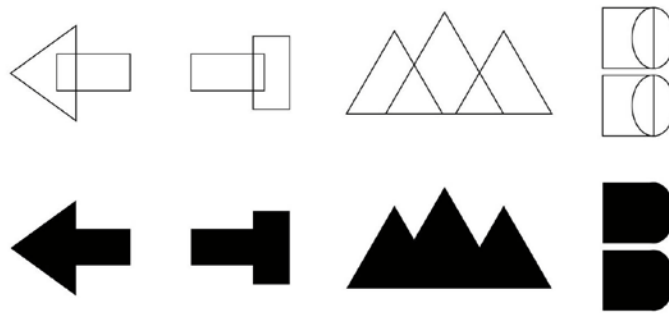

5. รูปอิสระ (hand drawn) รูปร่างที่แต่ละด้านไม่สัมพันธ์กันไม่มีความเป็นระเบียบ ส่วนมากขาดความสมดุลย์ ดูเคลื่อนไหวได้

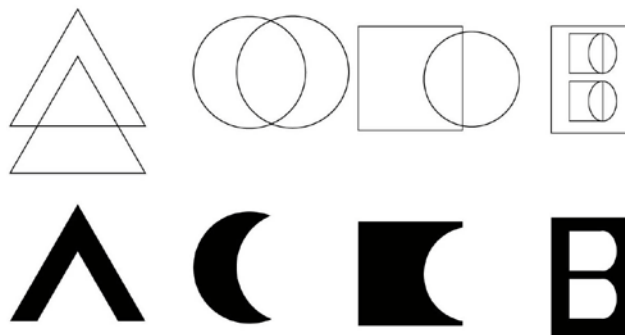

การพัฒนารูปร่าง (shape development) รูปร่างที่ซับซ้อนมักสร้างจากรูปร่างที่เรียบง่าย

การพัฒนารูปร่างโดยนำระนาบมารวมกัน(union)

การพัฒนารูปร่างโดยนำระนาบมาลบกัน(subtract)

รูปร่างที่นำมาใช้ซ้ำๆกันจะเกิดเป็น pattern

เมื่อเข้าใจการใช้ระนาบสามารถนำไปใช้สร้างงานออกแบบต่างๆได้

การสร้างตัวอักษรโดยใช้ระนาบ

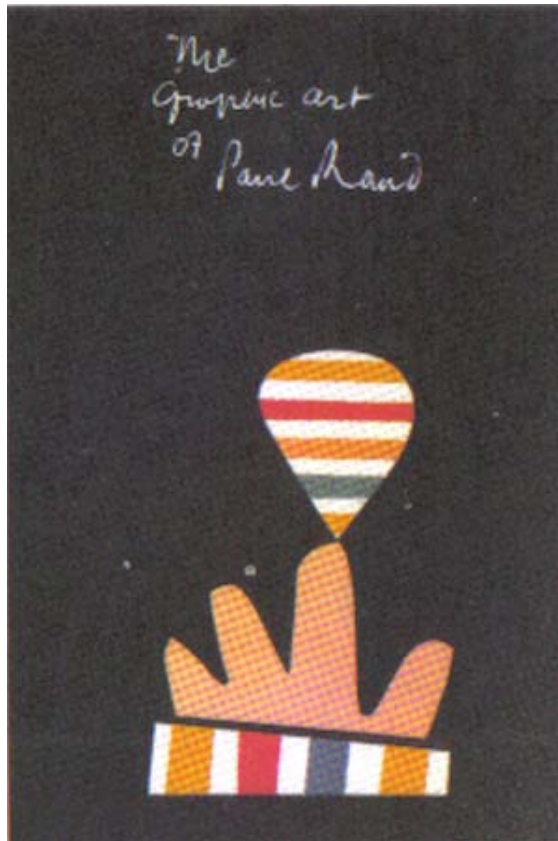
ที่มา Ellen Lupton, Jennifer Cole Phillips.

Graphic design the new basics(New York:Princeton architectural press). 2008. p. 18

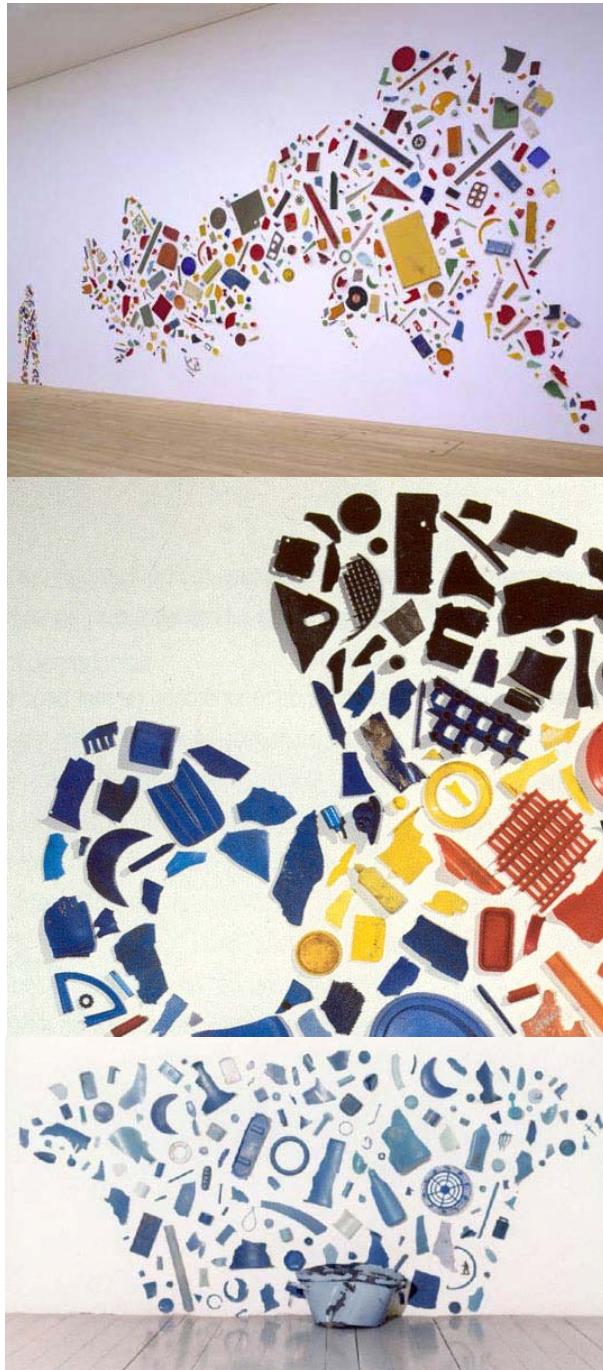

สัญลักษณ์การแข่งขันโอลิมปิกที่กรุงลอนดอน ปี 2012 ใช้ระนาบในการออกแบบ

ที่มา : ประชา สุวีรานนท์. ดีไซน์+ศิลป์(กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน). 2551. หน้า 127

The graphic art of Paul Rand ไปสเตอร์การจัดงานกราฟฟิคของ Paul Rand
ที่ IBM แกลลอรี่ ปี ค.ศ. 1970 ออกแบบโดยใช้ระนาบเป็นองค์ประกอบ
ที่มา : จิรายุ พงษ์วุฒม์. กราฟิกดีไซน์ของโปสเตอร์(กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารคดีภาพ). 2551. หน้า 124

ผลงานศิลปะของชาวอังกฤษ Tony Cragg ใช้ระนาบที่หลากหลายผสมกันเป็นระนาบใหญ่
ที่มา : <http://www.inhabitat.com>

ภาพคาแรกเตอร์ ดีไซน์ Kyro Chan, Choco-ball Morinaga & Co., Ltd. 1967

ใช้ระนาบเรขาคณิตในการออกแบบ

ที่มา: character design collection(Tokyo: Pie books).2005. p. 14

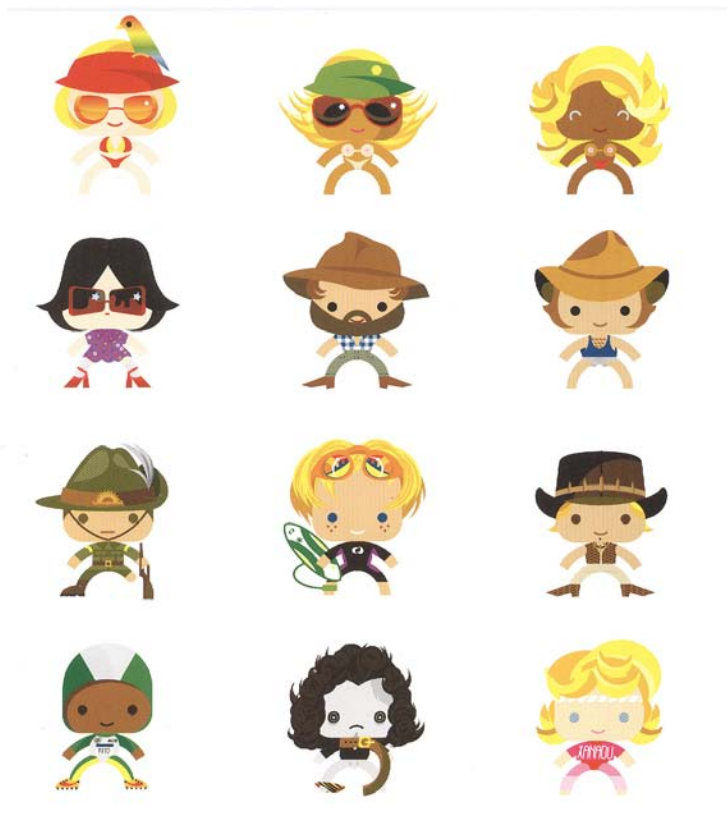

ภาพคาแรกเตอร์ ดีไซน์ atama ni 6-chan NTT Japan , 1997

ที่มา : Ibid., p. 71

ภาพคาแรกเตอร์ ดีไซน์ puri toyo, Toyota motor corporation, 2000
ที่มา : Ibid., p. 80

ภาพคาแรกเตอร์ ดีไซน์ game: the littlt Australians , Rinzen Australia 2001
ใช้ระนาบเรขาคณิตผสมกันจนเกิดเป็นระนาบที่ดูซับซ้อน
ที่มา : Ibid., p. 200

หลักการจัดองค์ประกอบ

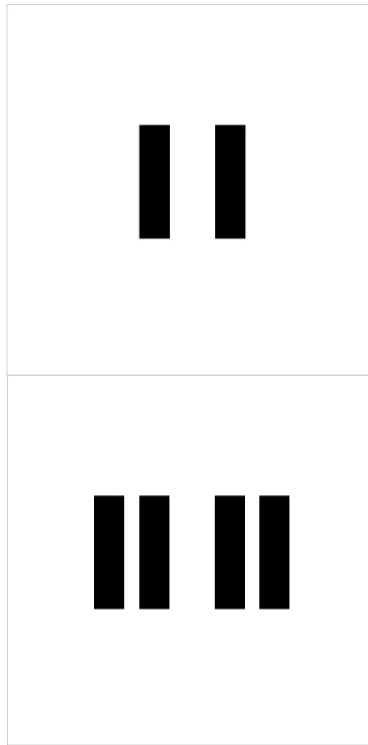
unity(เอกภาพ) คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เหมาะสมกลมกลืน ไม่ขัดแย้งกัน
เมื่อดูภาพจะเห็นความต่อเนื่องขององค์ประกอบในภาพ และเห็นการจัดองค์ประกอบที่เป็นเรื่องราวเดียวกัน

วิธีการสร้าง unity มีด้วยกันหลายวิธี วิธีที่ง่ายในเบื้องต้นมี 2 วิธีคือ

1. proximity(ความใกล้ชิด)² คือ

การจัดองค์ประกอบให้ดูเหมือนว่าแต่ละส่วนเป็นของมันและกัน เมื่อวัตถุจัดวางวัตถุที่อยู่ใกล้กันจะดูเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน วัตถุที่อยู่ไกลออกมาจะเหมือนเป็นอีกส่วนหนึ่ง³ กฎนี้ยังนำไปใช้ในการออกแบบตัวอักษร

ช่องว่างระหว่างตัวอักษรจะมีผลกับการจัดกลุ่มคำและการแปลความหมาย

การรับรู้วัตถุในภาพ จะเห็นว่าเรารับรู้วัตถุที่อยู่ใกล้ชิดกันเป็นกลุ่มเดียวกัน
ที่มา : des1012.blogspot.com

² Robert Klanten, Mika Mischler and Silja Bilz. the little know it all:common sense of designers
(Berlin:Die Gestalten Verlag). 2007. p.31

³ ศึกษากฎพื้นฐานทางการรับรู้ได้ใน gestalt psychology กลุ่มนักจิตวิทยาซึ่ง อธิบายการรับรู้ภาพของมนุษย์ ถูกนำมาใช้ในการออกแบบ กฎที่ค้นพบเช่น proximity, similarity, continuity, closure ฯลฯ

Several circles ผลงานของ Wassily Kandinsky

ปี 1926

ที่มา : <http://www.genetics.ucla.edu>

black and violet ผลงานของ Wassily Kandinsky

ปี 1924

ที่มา : <http://www.abstract-art.com>

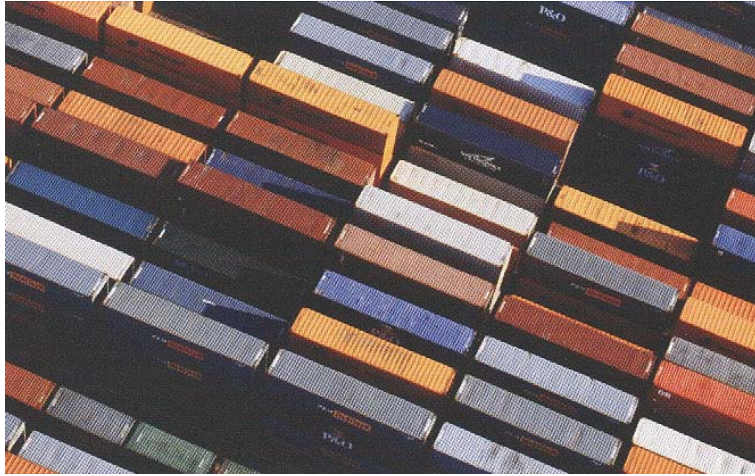

bleu de ciel ผลงานของ Wassily Kandinsky

ปี 1940

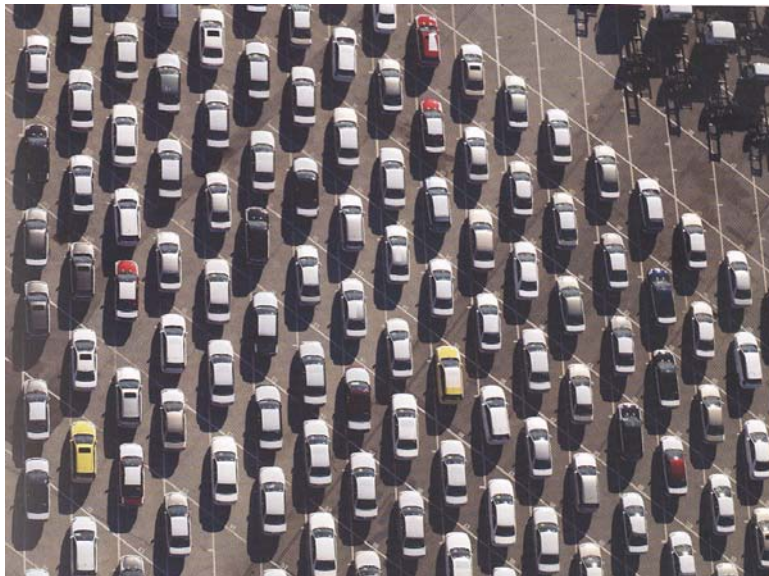
ที่มา : <http://images.easyart.com>

2. repetition(ความซ้ำ) คือการจัดองค์ประกอบให้ซ้ำกันไปตามส่วนต่างๆ ของงาน องค์ประกอบที่ซ้ำกันยังรวมถึง สี(color) รูปร่าง/รูปทรง(shape/form) ขนาด(size) พื้นผิว(texture) และทิศทาง(direction)

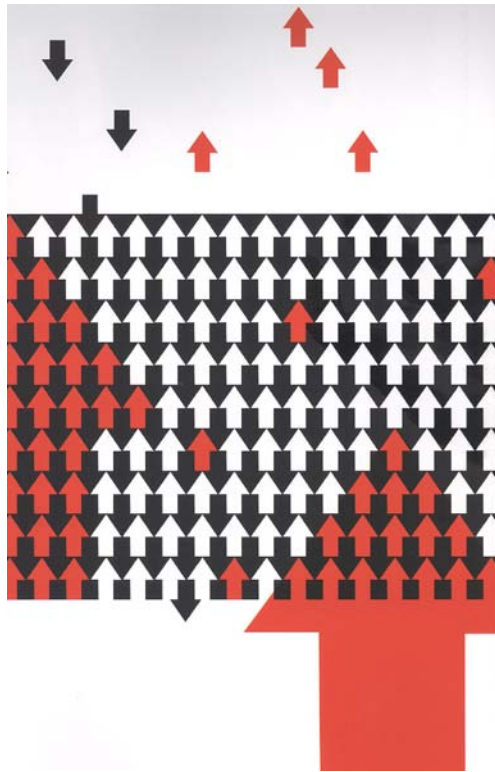

ภาพถ่ายเกิด repetition ด้วยรูปร่างและพื้นผิว
ที่มา : Ellen Lupton, Jennifer Cole Phillips.

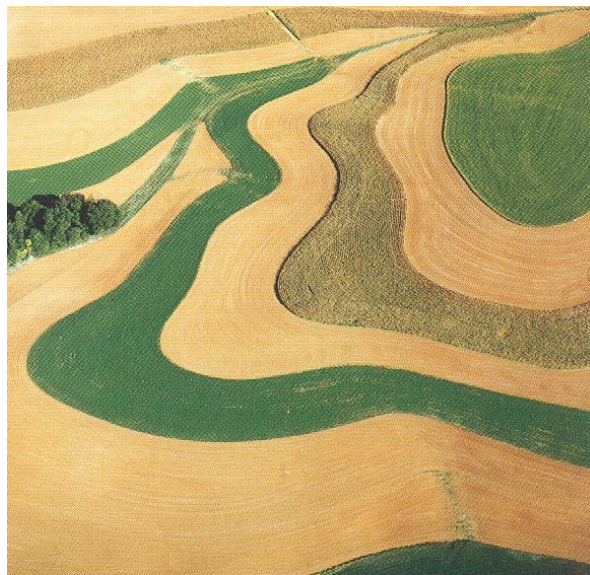
Graphic design the new basics(New York:Princeton architectural press). 2008. p. 32

repetition ด้วยรูปร่าง รูปทรง ในภาพสร้างจุดเด่นด้วยความแตกต่างของสี
ที่มา : Ibid., p. 33

repetition ด้วยรูปร่าง และสี
ที่มา : Ibid., p. 91

repetition เกิดจากเส้นและพื้นผิว
ที่มา : Ibid., p. 32